

Лук'яненко О.В. Право: на шляху з віртуального життя в реальність / Олександр Вікторович Лук'яненко// Правозахисний рух: історія та сучасність. Матеріали II всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. – Полтава: ДП «Друкарня», 2009.

О.В. Лук'яненко,
ПДПУ імені В.Г. Короленка

ПРАВО: НА ШЛЯХУ З ВІРТУАЛЬНОГО ЖИТТЯ У РЕАЛЬНІСТЬ

На початку XXI століття українська юридична думка опинилася на роздоріжжі: чи готувати їй спеціалістів широкого профілю – правознавців, які матимуть право як вести активну юридичну практику, так і займатися теорією права, чи то розмежувати різновекторні теорію та практику, записуючи у дипломах: чи то просто «право», чи «правознавство». Але поки подібні баталії ведуться стосовно перспектив вищої школи, ситуація на низах залишається не менш втішною. А якраз саме вона і потребує першочергового реформування з огляду хоча б на те, що саме школярі у найближчому майбутньому формуватимуть лави тих, хто обиратиме чи то юридичну теорію, чи юридичну практику.

Найголовнішим завданням у підготовці майбутніх правосвідомих (чи хоча б трохи обізнаних з правом) громадян є надання можливості легко та без перешкод осягати основні засади функціонування правового суспільства. Однак, картина з викладання правознавства у сучасній школі явно не писана маслом. Аналіз навчальної діяльності учнів Полтавської області протягом 2006-2008 років (м. Комсомольськ, м. Полтава) дозволяє робити наступні висновки:

-рівень відповідності підручника з правознавства основним методичним вимогам коливається від 15 до 25% (до уваги бралися відповіді учнівської молоді на питання щодо наповнюваності підручник

зрозумілими питаннями для самоконтролю, аналіз структури підручників самими учнями, можливість самостійного вивчення предмету у разі непередбачуваних обставин);

-рівень зрозумілості запропонованого матеріалу, на превеликий жаль, не перевищує показника 33% (часом складається враження, що маститі та титуловані автори пишуть розділи для своїх академічних колег, не припускаючи навіть можливості того, що він потрапить до рук зацікавленого дев'ятикласника);

-практичне значення курсу часом зводиться до розвитку банальних здібностей швидкого конспектування та орієнтування у тексті параграфу.

З огляду на це ВМО «Молодь проти корупції» під егідою Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту, Мінюсту долучилася до розробки альтернативного практичного посібника «Знай свої права!». Станом на 2009 рік планується вихід у світ підручника четвертого покоління з циклу дотичних книг. Перші три – були доповненими та переробленими виданнями, розробленими виключно на теоретичній основі української юриспруденції, без урахування специфіки сприйняття матеріалу пересічними громадянами, мало обізнаними з правовою термінологією, специфікою функціонування правової системи та системи права України.

Новітній варіант посібника розроблявся чотирма групами експертів з України (особисто нами було очолено редакторську групу по модифікації розділів 10 та 11 («Судочинство в Україні» та «Права молоді у кримінальному процесі»); окремо було проведено роботу з іншим посібником – «Суд на захисті твоїх прав»). Мета нинішньої переробки – уведення в структуру посібника доступних схем, таблиць, графіків, що допоможуть активізувати увагу та уяву читачів, допомогти краще структурувати матеріал, знаходити логічні зв'язки, вибудовувати системи тощо. Особливим доповненням варто вважати наявність базового словника, основних посилань

на джерела та літературу, що може становити додаткову базу для розуміння ситуації, що склалася у правовідносинах читача.

Головним девізом роботи редакторських груп, напевне, варто назвати «Вернемо право життю», бо за товстими стінами академічних установ та довгим нулями цін на послуги адвокатів право віддалилося від громадян настільки, аби бути благополучно забутим у коловороті інформації.

Саме для цього остання версія посібника «Знай свої права!» матиме електронний дублікат, а також структурований інтернет-портал, що копіюватиме посібник і розширить коло користувачів.

Однак, специфіка предмету та людської психіки передбачає обов'язковість двосторонньої взаємодії заради кращого розуміння матеріалу, його систематичного засвоєння та беззаперечного переведення зі сфери теоретичної до сфери практичної. З цією метою ВМО «Молодь проти корупції» було сплановано розробку та вихід у світ методичного посібника з правової освіти молоді, у якому будуть міститися порівняльні таблиці, блоки рекомендованих методик, зразки проведення тематичних лекцій по десяти основним напрямкам («Житло молоді», «Молода сім'я», «Здоров'я молоді», «Працевлаштування молоді», «Молодіжне підприємництво» тощо). Задля цього було систематизовано та структуровано досвід правової освітньої роботи юриста, радника Президента Олександра Горгана та представника ВМО «МПК» у Полтавській області Олександра Лук'яненка (під редакцією останнього), аби забезпечити необхідним методичним матеріалом активістів організації, основні педагогічні, юридичні вузи України тощо.

З огляду на поточні політичні процеси хочеться вірити, що подібні потуги сприятимуть збалансування ситуації, допомагаючи людям здобувати необхідний практичний досвід, що дозволить триматися незалежно від тих, хто тримає в руках владу. І, таким чином, розбудувати дійсно правову державу, у якій право буде відігравати не номінальну лобістську роль, а реальну основу функціонування суспільства.